Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

31 239 Stimulering duurzame energieproductie

Nr. 461 **BRIEF VAN DE MINISTER VAN KLIMAAT EN GROENE GROEI**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 juli 2026

De SDE++ is een kerninstrument in de energietransitie en draagt bij aan energietransitieopgaven in de industrie, landbouw, gebouwde omgeving en de mobiliteit. Hiermee draagt het instrument bij aan de verduurzaming van de Nederlandse economie en een weerbaar energiesysteem ten tijde van geopolitieke onrust. De SDE++ stimuleert verschillende technieken, van zonne-energie tot geothermie, die grootschalig kunnen worden toegepast in de energietransitie. Het instrument rangschikt projecten op kosteneffectiviteit, waardoor het zeer efficiënt is in de besteding van overheidsmiddelen om bovengenoemde doelen te bereiken. Het kabinet hecht aan de continuïteit van de SDE++ en heeft daarom in het coalitieakkoord middelen vrijgemaakt om deze regeling in ieder geval tot en met 2032 open te kunnen stellen. Dit biedt zekerheid voor de lange termijn aan marktpartijen, die zo aan de slag kunnen om projecten voor te bereiden voor hernieuwbare energieproductie en CO_2-reductie. Met deze brief informeert het kabinet de Kamer over de voorlopige resultaten van de openstellingsronde van de SDE++ in 2025, waarin reeds 283 projecten zijn beschikt, waarmee ondernemers hun bedrijf kunnen verduurzamen en kunnen bijdragen aan een weerbaar Nederland. Daarnaast gaat de brief nader in op de aankomende openstellingsronde van de SDE++ in 2026 en behandelt de brief twee openstaande moties.

Resultaten SDE++ openstellingsronde 2025

Voor de openstellingsronde van de SDE++ 2025 was een budget van € 8 miljard beschikbaar. Uit de resultaten blijkt dat de SDE++ onverminderd van belang is voor de uitrol van technieken die bijdragen aan de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de verduurzaming van de glastuinbouw. Een voorbeeld hiervan is de relatief nieuwe categorie lucht-water-warmtepomp, die een verdubbeling van het aantal beschikkingen heeft doorgemaakt sinds afgelopen jaar, met 66 beschikkingen t.w.v. € 562 miljoen. De resultaten laten ook zien dat de SDE++ sterk bijdraagt aan de reductie van CO_2 in Nederland, met een verwachte

kst-31239-461
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

besparing van 0,45 Mton CO_2 door 4 projecten voor CO_2 afvang en opslag, en een totale verwachte CO_2 reductie van 1,74 Mton in deze ronde tot nu toe.

Zoals eerder vermeld in de Kamerbrief over de voorlopige resultaten van deze ronde betrof het totaal aangevraagd budget ca. € 22 miljard[1]. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (hierna: RVO) beoordeelt de aanvragen nauwkeurig op volledigheid en technische en financiële haalbaarheid. Alleen aanvragen met een positieve beoordeling van RVO ontvangen een beschikking. Op dit moment hebben 283 projecten een positieve beschikking ontvangen, voor een budget van ca. € 8 miljard. Er is nog voor ca. € 0,7 miljard aan aanvragen in beoordeling door de RVO. Dit betekent dat het budget waarschijnlijk wordt uitgeput, maar dat de concurrentie binnen de veiling niet zo groot was als eerder gedacht. Mede doordat de aanvragen binnen het domein hernieuwbare elektriciteit beperkt waren, een dalende trend die al langer te zien is, en ook bij CCS/CCU geen sprake is van zeer groot budgetbeslag, hebben de hekjes in de praktijk geen effect gehad bij het toekennen van beschikkingen. Wel kan het zo zijn dat de hekjes, en de zekerheid van beschikbaar budget voor de domeinen moleculen, lage-temperatuur-warmte en hoge-temperatuur-warmte, hebben bijgedragen aan de hoeveelheid aanvragen in deze domeinen.

Bij de beoordeling is gebleken dat veel aanvragen niet voldeden aan de voorwaarden, zoals aanwezigheid van de verplichte vergunningen. Ook hebben projecten zich in een laat stadium na aanvraag nog teruggetrokken. Het gaat daarbij om projecten waarbij het leveren van een bankgarantie een voorwaarde is voor de beschikking[2]. Voor een aantal aanvragers bleken onzekerheden over de businesscase van hun project nog te groot om een bankgarantie af te kunnen geven en de beschikking te accepteren. Voor het goed functioneren van de SDE++ regeling is het essentieel dat marktpartijen hun aanvragen zo goed mogelijk voorbereiden en afwegen, om afwijzingen en intrekkingen te voorkomen. Dit zorgt er ook voor dat de ronde snel afgehandeld kan worden, zodat partijen door kunnen gaan met hun investeringen. Het is daarom belangrijk om voor aanvraag een eenduidige keuze te maken over alle aspecten met betrekking tot de uitvoering van het project, waaronder het tekenen van een uitvoeringsovereenkomst en afgeven van de bankgarantie.

[1] Kamerstuk 31 239, nr. 441.

[2] In de SDE++ wordt bij projecten die zonder verleende vergunning subsidie kunnen aanvragen en bij projecten die meer dan € 400 miljoen subsidie aanvragen een uitvoeringsovereenkomst met bankgarantie vereist.

Overzicht beschikkingen SDE++ 2025, 23-06-2026

Domein	Categorie	Aantal	Budgetclaim [€ mln]	Vermogen[1] [MW]	CO2 reductie [MtCO$_2$/jr]	Gemiddelde subsidie-intensiteit[2] [€/tCO$_2$]
Moleculen	Waterstof uit elektrolyse 3	2	1.516	216	0,18	385
	Biomassavergisting (hern. gas)	50	602	71	0,13	291
	Biomassavergassing	1	150	18	0,02	310
	Totaal Moleculen	53	2.268	305	0,33	348
LT-warmte	Geothermie	3	781	114	0,21	228
	Lucht-water warmtepomp	69	594	224	0,15	229
	Restwarmte	3	321	54	0,05	333
	Industriële warmtepomp (gesloten)	5	79	21	0,03	86
	Aquathermie	2	14	8	0,00	291
	Biomassavergisting (hern. warmte)	2	8	1	0,00	235
	Zonthermie	1	0	0	0,00	232
	Totaal LT-warmte	85	1.798	422	0,45	234
HT-warmte	Elektrische boiler	9	595	270	0,19	241
	Biomassaverbranding	5	280	273	0,11	151
	Industriële warmtepomp (open)	2	121	52	0,03	223
	Totaal HT-warmte	16	996	595	0,33	207
Elektriciteit	Zon-PV op veld	33	262	575	0,03	178
	Wind op land	9	129	66	0,02	156
	Zon-PV op dak	50	68	140	0,02	94
	Zon-PV op water	3	28	58	0,00	196
	Biomassavergisting (gecomb. opwekking)	9	21	2	0,01	265
	Totaal Elektriciteit	104	509	842	0,09	158
CCS/CCU	CO2-afvang en -opslag	4	1.999		0,45	294
	CO2-afvang en -gebruik	21	429		0,11	237
	Totaal CCS/CCU	25	2.428		0,57	283
TOTAAL		283	7.998		1,76	264

[1] Het vermogen voor de categorie «CO_2-afvang en -opslag» en «CO_2 afvang en -gebruik» verwijst naar het CO_2-reducerend vermogen en is uitgedrukt in tCO_2/uur. Het beschikte vermogen bedraagt 82 tCO_2/uur voor «CO_2-afvang en -opslag» en 38 tCO_2/uur voor «CO_2-afvang en -gebruik».

[2] Gewogen gemiddelde op basis van de totale CO_2-reductie per project.

[3] Er gelden opschortende voorwaarden vanwege uitvoeringsovereenkomst met bankgarantie.

SDE++ openstelling 2026

De Kamer is aan het begin van dit jaar geïnformeerd over de openstelling van 2026[3]. Vanwege onvoorziene vertraging in de voorbereiding van de openstelling van de regeling zal de SDE++ dit jaar ongeveer een maand later worden opengesteld, van 27 oktober tot 26 november. De reden hiervoor wordt nader toegelicht onder het kopje «Differentiatie CO_2-opslag tarieven». Aanvragers hebben hierdoor voldoende tijd voor de voorbereiding van hun aanvraag.

Tabel 1: Openstellingsdata en fasegrenzen SDE++ 2026

Fase	Fasegrens	Openstelling
Fase 1	€ 75/ton CO_2	27-10-2026 9:00 tot 2-11-2026 17:00
Fase 2	€ 150/ton CO_2	2-11-2026 17:00 tot 9-11-1026 17:00
Fase 3	€ 225/ton CO_2	9-11-2026 17:00 tot 16-11-2026 17:00
Fase 4	€ 300/ton CO_2	16-11-2026 17:00 tot 23-11-2026 17:00
Fase 5	€ 400/ton CO_2	23-11-2026 17:00 tot 26-11-2026 17:00

De regelingen met daarin de details van de openstellingsronde zullen binnenkort worden gepubliceerd in de Staatscourant en RVO zal bedrijven via zijn website nader informeren over de regelingen en praktische zaken voor de voorbereidingen van de subsidieaanvragen. Hieronder wordt een aantal punten voor de regeling uitgelicht, in aanvulling op de besluiten over de openstelling en de open te stellen technieken in de SDE++ waarover de Kamer in februari al is geïnformeerd in de hiervoor genoemde Kamerbrief.

[3] Kamerstuk 31 239, nr. 444.

Differentiatie CO_2-opslag tarieven

De SDE++ is sinds 2025 ook opengesteld voor Nederlandse emittenten die bij de toepassing van CCS CO_2 in het buitenland op willen slaan. Dit vloeit voort uit de staatssteunvereisten van de Europese Commissie. Zoals in de vorige Kamerbrief[4] toegezegd is met het oog op passende stimulering de geschiktheid van de CCS-basisbedragen voor CO_2-opslag in het buitenland door Xodus onderzocht. Dit onderzoek vindt u als bijlage bij deze brief. De uitkomsten van het onderzoek geven aanleiding tot een nader onderscheid in de verwerkingstoeslagen voor CO_2-transport en -opslag. Dit onderscheid zal worden gemaakt op basis van de transportcapaciteit en de benuttingsgraad van de pijpleiding, die bepalend zijn voor kostenverschillen tussen diverse opslaglocaties. Deze basisbedragen worden gepubliceerd in de regelingen.

Om openstelling van deze categorieën en de differentiatie van de basisbedragen mogelijk te maken dienen er uitvoeringstechnische aanpassingen, waaronder in de ICT, gedaan te worden. Om aanvragers ook voldoende tijd te geven hun aanvraag voor te bereiden is het noodzakelijk de SDE++ 2026 circa een maand later open te stellen.

Om bij te dragen aan passende stimulering van CCS zal voorafgaand aan de 2027-ronde van de SDE++ opnieuw onderzoek worden uitgevoerd naar de kosten van CO_2-transport en -opslag. Onderdeel van dit onderzoek is een open consultatie waar aanbieders van CO_2-transport- en opslag uit het binnen- en buitenland aan mee kunnen doen. De resultaten van dit onderzoek zullen voorafgaand aan de 2027-ronde worden gepubliceerd.

Omgang met meeropbrengsten uit de verkoop van CDR-credits

Ontwikkelingen in beleid en regelgeving, zoals herziening van EU-ETS en/of regulering op het gebied van de markt voor (certificering van) negatieve emissies, kunnen gaan zorgen voor extra stimulering van CO_2-reductie door middel van de inzet van CCS of CCU. Bepaalde technieken binnen de SDE++ zullen (op termijn) meer broeikasgassen uit de atmosfeer verwijderen dan ze in de hele keten uitstoten. Er is dan sprake van negatieve emissies. Dit is bijvoorbeeld het geval bij CCS bij afvalverbrandingsinstallaties (avi's) en Direct Air Capture (DAC)[5], vanwege het verwijderen van biogene of atmosferische CO_2. Voor het permanent verwijderen van CO_2 kunnen deze projecten certificaten – zogenaamde Carbon Dioxide Removal (CDR) Credits – ontvangen, die vervolgens verhandeld kunnen worden. Emittenten kunnen dus inkomsten genereren uit de verkoop van deze CDR-credits. Momenteel vindt de handel in deze credits op vrijwillige en informele basis plaats.

Het is noodzakelijk om binnen de SDE++ te corrigeren voor marktinkomsten. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) neemt de inkomsten uit CDR-credits momenteel nog niet mee in de correctiebedragen, omdat het PBL nog geen generieke waarde kan vaststellen. Zoals ook in de Kamerbrief over de openstelling van 2025 is aangegeven[6], wordt de generieke waarde van de certificaten verwerkt in het correctiebedrag zodra het PBL deze waarde kan bepalen. Dit zal op dezelfde manier werken als voor de CCS-categorieën in de SDE++ waar een ETS-correctie wordt toegepast. De eventuele marktinkomsten zijn, evenals eventuele extra kosten, nu al wel onderdeel van de toets op overstimulering, waarna

---

[4] Kamerbrief Voorlopige resultaten SDE++ 2025 van 11 december 2025. Kamerstuk 31 239, nr. 441.

[5] Als de CO_2 langdurig of permanent wordt opgeslagen.

[6] Kamerstuk 31 239, nr. 444.

het subsidiebedrag aangepast kan worden. RVO voert deze toets 1 jaar na realisatie van het project uit en de toets kan (als daar aanleiding toe is) ieder jaar opnieuw worden uitgevoerd.

Transport- en opslagverklaring bij aanvraag CCS

Voor de komende openstelling is het rapport «vereiste informatie transport- en opslagverklaring»[7] niet langer vereist als bijlage bij CCS-projecten. Dit rapport was een verplichte bijlage voor CCS-projecten, waarmee aanvragers aan moesten tonen dat het door hen gekozen opslagproject geschikt is voor de permanente opslag van CO_2 en of deze binnen de gestelde termijn ontwikkeld kan worden. Met het schrappen van deze eis verlichten we de administratieve lasten. Zekerheid over de geschiktheid van het opslagproject is voldoende ondervangen doordat voor de opslaglocatie een CO_2-opslagvergunning nodig is.

Openstelling CCS met koolstofarme waterstof

In de vorige Kamerbrief heb ik aangegeven voornemens te zijn in lijn met het PBL-advies een categorie open te stellen voor CCS-projecten met koolstofarme waterstof uit restgassen die reeds een bestaande SMR-(Steam Methane Reforming[8]) én een bestaande CO_2-afvanginstallatie hebben, mits dit inpasbaar zou zijn in de regeling. Hierbij wordt uit aardgas of restgassen waterstof gemaakt en koolmonoxide. Nadere verkenning wijst uit dat deze categorie op korte termijn niet inpasbaar is in de SDE++. Er is op dit moment namelijk geen staatssteungoedkeuring voor een dergelijke categorie. Er is in de marktconsultatie geen concrete interesse uit de markt getoond om in deze categorie aanvragen in te dienen in 2026. In geval van marktinteresse kan in de toekomst invoering van een categorie in de SDE++ nader worden onderzocht en overwogen.

Vormgeving categorieën met een hogetemperatuur-warmtepomp

Via de SDE++ wordt ook de verduurzaming van warmte in warmtenetten gestimuleerd. Het PBL heeft met het oog hierop in zijn advies verschillende categorieën voor de toepassing van hoge-temperatuur-warmtepompen opgenomen. Dit type warmtepompen verschilt van de bestaande categorieën, doordat ze gericht zijn op het maken van warmte van ten minste 100 graden Celsius. Grootschalige warmtenetten maken vaak gebruik van stooklijnen met temperaturen van boven de 100 graden Celsius om voldoende transportcapaciteit van warmte te kunnen realiseren. Om deze, vaak fossiel gestookte, warmtenetten te kunnen verduurzamen zijn duurzame hogetemperatuur-warmtebronnen nodig. In 2026 is het mogelijk om subsidie aan te vragen voor een hogetemperatuur-warmtepomp in combinatie met geothermie, aquathermie (als onderdeel van de categorie voor middentemperatuur) en restwarmte als bron van warmte. De exacte voorwaarden worden opgenomen in de uitwerking van de regelgeving.

Transportindicatie zon-PV

Uit onderzoek van Technopolis in opdracht van RVO[9] blijkt dat veel zon-PV projecten met een SDE++-beschikking niet tot realisatie komen, waarbij netcongestie een van de hoofdoorzaken is. Dit is nadelig, omdat het

---

[7] Modelrapport vereiste informatie transport en opslagverklaring SDE 2025

[8] Dit is in Nederland de meest toegepaste productiemethode voor waterstof op basis van aardgas/restgassen, in dit specifieke geval gaat het om koolstofarme waterstof (SMR in combinatie met CCS).

[9] Onderzoek Vrijval SDE+(+) 2021–2024, Technopolis B.V., Juli 2025.

kabinet dan subsidiemiddelen reserveert voor projecten die niet zullen worden gerealiseerd, en deze middelen dus niet kan inzetten voor andere projecten in de energietransitie. Ook is dit vervelend voor ondernemers, die tijd en middelen investeren in projecten die uiteindelijk niet gerealiseerd kunnen worden. Om deze vrijval van projecten te verminderen, heb ik samengewerkt met de netbeheerders en brancheverenigingen Holland Solar om de transportindicatie aan te scherpen, zodat de transportindicatie beter aansluit bij de mogelijkheid om een netaansluiting te krijgen. De netbeheerders en Partners in Energie zullen het beoordelingskader voor aanvragen van een transportindicatie zo spoedig mogelijk publiceren.

Aanpassing realisatietermijnen

Voor een aantal specifieke categorieën heeft de RVO gesignaleerd dat de realisatietermijn van 4 jaar niet passend is, door de complexiteit van de technieken en projecten die gerealiseerd worden. Ik heb daarom besloten om voor de categorieën *waterstof uit elektrolyse, productie van waterstof door vergassing van afval, biomassavergassing* en *biomethanol uit vaste lignocellulosehoudende biomassa* de realisatietermijn aan te passen naar 5 jaar. Dit geldt voor nieuwe projecten die vanaf de SDE++ ronde van 2026 een aanvraag zullen doen. Met het oog op de ronde van 2027 zal ik voor alle categorieën onderzoeken of de realisatietermijn zoals nu opgenomen in de regeling passend is.

Invoedingstarief

De ACM onderzoekt sinds 2023 de invoering van een producententarief, waarbij niet alleen de afnemer, maar ook de producent (invoeder) betaalt voor het elektriciteitsnet; het invoedingstarief. In een persbericht van 30 april 2026 bevestigt de ACM door te gaan met de ontwikkeling van een invoedingstarief.[10]

Ik heb mijn zorgen geuit bij de ACM over de onzekerheid die een mogelijk invoedingstarief veroorzaakt. In reactie hierop heeft de ACM meer duidelijkheid verschaft[11, 12]. Zo heeft de ACM inmiddels bekend gemaakt dat er overgangsrecht wordt toegepast bij projecten waarvoor een finale investeringsbeslissing is genomen voor ingang van het invoedingstarief (voorzien voor 1 januari 2032). Voor deze projecten geldt een overgangstermijn van 20 jaar waarin zij geen invoedingstarief hoeven te betalen. Dit betekent dat partijen die in 2026 een aanvraag indienen bij de SDE++ en waarbij de projecten binnen de realisatietermijn in gebruik worden genomen, onder het overgangsrecht vallen. De ACM heeft aangegeven voornemens te zijn zo snel als mogelijk meer helderheid te scheppen over vormgeving, werking en hoogte van het tarief.

Verklaring van vergunbaarheid

Tot nu toe geldt in de SDE++ dat aanvragers van subsidie voor elektrificatie-projecten moeten beschikken over de vergunningen die noodzakelijk zijn voor de realisatie van de productie-installatie. In sommige gevallen kan er vertraging of onzekerheid in de realisatie van de projecten ontstaan, bijvoorbeeld door een lang vergunningstraject, terwijl het project verder vergevorderd genoeg is om een subsidieaanvraag te

---

[10] https://www.acm.nl/nl/publicaties/acm-geleidelijke-introductie-invoedingstarief-moet-bijdragen-aan-efficienter-gebruik-elektriciteitsnet

[11] Brief aan Minister van KGG over invoedingstarief | ACM

[12] https://www.acm.nl/nl/publicaties/acm-invoedingstarief-krijgt-een-met-duitsland-vergelijkbare-overgangstermijn-van-20-jaar-na-ingebruikname

doen. Om die reden is in 2025 reeds besloten om niet langer te vragen naar de vergunning voor een technische bouwactiviteit (behalve bij hernieuwbare elektriciteitsprojecten).

DCMR Milieudienst Rijnmond werkt al enige tijd met een verklaring van vergunbaarheid, waarmee de omgevingsdienst kijkt naar de vergunbaarheid van een project zonder meteen een formeel besluit voor een volledige vergunningsaanvraag te hoeven nemen. Hiermee kan de omgevingsdienst een positief signaal over de vergunbaarheid van het project afgeven. Dit voorjaar heeft DCMR via een pilot de eerste verklaring afgegeven[13]. Doordat een omgevingsdienst in een vroeg stadium een verklaring over het project afgeeft, is het mogelijk de processen rond de totstandkoming van het project (ontwerp, financiering etc.) te stroomlijnen. Hiermee worden premature vergunningsaanvragen voorkomen en is er toch voldoende duidelijkheid over de ontwikkeling van het project voor RVO bij het beoordelen van projecten. Ook worden bij de omgevingsdienst en de aanvrager zo onnodige administratieve lasten voorkomen.

Voor de SDE++ in 2027 kan de verklaring van vergunbaarheid voor de categorieën elektrische boiler, industriële warmtepomp en procesgeïntegreerde warmtepomp naar verwachting worden gebruikt als alternatief voor een volledig verstrekte vergunning. Dit moet de elektrificatie van de industrie versnellen. Hierbij is het uitgangspunt dat de verklaring in heel Nederland afgegeven kan worden op basis van een eenduidig format. De verklaring van vergunbaarheid in de SDE++ wordt met het oog op de openstelling van de SDE++ in 2027 verder voorbereid. RVO en de omgevingsdiensten werken de komende tijd aan een goed werkbaar uitvoeringsproces ten behoeve van deze aanpassing.

Coulance uitgifte garanties van oorsprong voor groen gas

Producenten van gas uit hernieuwbare bronnen kunnen voor hun productie garanties van oorsprong ontvangen. Een garantie van oorsprong dient als het uitsluitende bewijs van de hernieuwbaarheid van gas. Op de garantie van oorsprong staat vermeld of het geproduceerde gas uit hernieuwbare bronnen gesubsidieerd of ongesubsidieerd is. Hierbij gaat het grofweg om de vraag of de producent de garantie van oorsprong gebruikt om subsidie (SDE++) te ontvangen of dat de garantie van oorsprong wordt gebruikt voor een andere verplichting, zoals bijvoorbeeld voor het verkrijgen van emissiereductie-eenheden voor de inzet in vervoer of voor andere ongesubsidieerde doeleinden.

Sinds medio 2025 wordt de producent gevraagd om deze keuze op een gewijzigde manier door te geven. Hierbij geldt dat de producent voor het einde van de eerste maand waarop de productie betrekking heeft aan VertiCer de gegevens moet doorgeven. Gebleken is dat in meerdere gevallen producenten een verkeerde productiesubsidiekeuze hebben doorgegeven, waardoor vervolgens garanties van oorsprong zijn aangemaakt met een ander kenmerk (wel productiesubsidie/geen productiesubsidie) dan door de producent beoogd. Dit heeft tot gevolg gehad dat deze producenten niet het soort garanties van oorsprong hebben ontvangen dat zij nodig hebben om te voldoen aan de verplichtingen die ze hebben, met eventuele (financiële) nadelen als gevolg. De verantwoordelijkheid voor het doorgeven van de juiste informatie ligt bij de producenten. In dit specifieke geval wordt aangenomen dat het doorgeven van de verkeerde keuze een tijdelijke situatie betrof, veroorzaakt door onbekendheid met de aangepaste wijze van doorgeven van de

[13] De vergunbaarheidsverklaring: samen sneller duidelijkheid over duurzame initiatieven | DCMR

betreffende informatie aan VertiCer. Gezien de omstandigheden heeft VertiCer bij hoge uitzondering uit coulance aan de producenten de mogelijkheid geboden om reeds uitgegeven garanties van oorsprong in de periode juli tot en met december 2025 terug te trekken en vervolgens opnieuw uit te geven met de juiste kenmerken.

Moties

Motie-Dassen uitgestelde levering

Onlangs is door uw Kamer de motie-Dassen aangenomen over de uitgestelde levering van hernieuwbare elektriciteit met batterijopslag (Kamerstuk 36 933, nr. 16). Uitgestelde levering van stroom aan het elektriciteitsnet met batterijopslag draagt bij aan vergroening van de elektriciteitssector op momenten met beperkte productie van zonne- en windenergie, en is op dit moment in de SDE++ al gedeeltelijk mogelijk, afhankelijk van de configuratie van de installatie. Bepalend is of voor de elektriciteitsproductie garanties van oorsprong met het kenmerk netlevering kunnen worden verstrekt. Dit kan bijvoorbeeld als voor een project gebruik wordt gemaakt van een MLOEA-constructie (*Meerdere Leveranciers Op Eén (net)Aansluiting).*

Bij andere projecten is het mogelijk om elektriciteit uitgesteld te leveren via een batterij, maar deze projecten ontvangen geen of minder subsidie over deze elektriciteit. Ik verken mogelijkheden om ook deze uitgesteld geleverde hernieuwbare elektriciteit bij nieuwe en bestaande projecten in aanmerking te laten komen voor SDE++. De Europese Commissie vereist vanuit de geldende staatssteunregels dat alleen uitgestelde levering in aanmerking komt bij projecten waar netafname niet mogelijk is. Op momenten met negatieve prijzen is het vanuit systeemperspectief namelijk gewenst dat batterijen netstroom gebruiken in plaats van eigen stroom. Het mogelijk maken van het ondersteunen van uitgestelde levering met batterijopslag in de SDE++ vergt waarschijnlijk een wijziging van regelgeving, welke ik nu verder onderzoek.

Motie-Grinwis en Rooderkerk op peil houden investeringsstroom SDE++

Op 2 oktober 2025 is de motie van de leden Grinwis en Rooderkerk[14] aangenomen, waarin het kabinet wordt verzocht om zich maximaal in te spannen om de investeringsstroom via de SDE++ voor 2027 en daaropvolgende jaren op peil te houden. Op dat moment waren er geen middelen beschikbaar voor SDE++-openstellingen na 2026. Aurora Energy Research heeft in opdracht van het ministerie geanalyseerd wat de benodigde openstellingsbudgetten van toekomstige SDE++-openstellingsrondes tot en met 2030 zouden moeten zijn voor het behalen van de klimaat- en energiedoelstellingen. Op basis van algemene EU- en nationale doelstellingen zijn doelstellingen voor verschillende techniekgroepen richting 2040 vastgesteld en is geanalyseerd hoe de SDE++ aan deze doelstellingen bijdraagt. Conclusie van het onderzoek is dat een jaarlijks openstellingsbudget van ca. € 10,5 miljard nodig is om de doelstellingen te behalen. Daarbij is rekening gehouden met bestaande alternatieve stimuleringsmaatregelen en met projecten die reeds gerealiseerd of in ontwikkeling zijn.

Het behalen van de klimaat- en energiedoelstellingen is niet louter afhankelijk van het openstellingsbudget van de SDE++: een combinatie van subsidiering (via de SDE++), normering (bv. jaarverplichting hernieuwbare energie vervoer) en beprijzing (bv. bijmengverplichting

[14] Kamerstuk 33 043, nr. 128

groen gas) is ook mogelijk. In het Coalitieakkoord heeft het kabinet afgesproken om de SDE++ met zes nieuwe openstellingsrondes in 2027 t/m 2032 te verlengen, met een indicatief budget van € 8 miljard, waardoor investeringen via de SDE++ doorgang kunnen blijven vinden. Dit budget is mede met het oog op de beschikbare kasmiddelen vastgesteld. Ik beschouw hiermee de motie van de leden Grinwis en Rooderkerk als uitgevoerd.

Tot slot

De Kamer wordt in de winter, na afloop van de SDE++ ronde van 2026, geïnformeerd over de voorlopige resultaten van deze ronde.

Ik moedig partijen aan dit najaar goede aanvragen in te dienen, zodat nieuwe investeringen in de transitie tot stand kunnen komen.

De Minister van Klimaat en Groene Groei,
S. van Veldhoven-van der Meer